

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3327/2566

นาย น. กับพวกโจทก์ กรมสรรพากรผู้ร้อง บริษัท น.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 326, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12, ป.รัชฎากร มาตรา 80/1, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 54, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 31

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อกระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มีได้บัญญัตินิยามความหมายของคำว่า "การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์" ไว้เป็นการเฉพาะ การตีความความหมายของคำดังกล่าวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 90/12 (5) ที่บัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้ศาลไม่จำเป็นต้องงดการบังคับคดีไว้ในกรณีที่การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะได้ทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการนั้น คงต้องพิจารณาเทียบเคียงกับกรณีกิจการที่ได้กระทำไปแล้วหากมีกรณีที่ลูกหนี้ล้มละลาย เนื่องจากผลของการล้มละลายหรือการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้น้อยไม่อาจกระทบกระเทือนต่อกิจการที่ได้กระทำไปจนเสร็จสิ้นก่อนแล้วเช่นเดียวกัน การที่มาตรา 110 วรรคสอง ซึ่งเป็นกรณีของผลของการล้มละลายเกี่ยวกับกิจการที่ได้กระทำไปแล้ว ได้ให้ความหมายของคำว่า การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้ยื่นคำขอเฉลี่ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยตาม ป.วิ.พ. มาตรา 326 วรรคห้า ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การขอเฉลี่ยทรัพย์ ในกรณีอายุคดีสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยกำหนดระยะเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยเสียก่อนสิ้นระยะเวลา 15 วันนับแต่วันชำระเงิน ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเงินตามเช็คที่ผู้ร้องนำส่งตามหนังสือแจ้งอายัดในวันที่ 21 พฤษภาคม 2563 กำหนดเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้ยื่นคำขอเฉลี่ยตาม ป.วิ.พ. ดังกล่าวคือภายในวันที่ 5 มิถุนายน 2563 การที่จำเลยยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางในวันที่ 24 กรกฎาคม 2563 ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากพ้นกำหนดระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันชำระเงิน ถือว่าการบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ศาลแรงงานกลางไม่จำเป็นต้องงดการบังคับคดีไว้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12 (5) คดีนี้กับคดีทั้งเจ็ดสำนวนของศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานกลางมีคำสั่งให้รวมพิจารณาเป็นคดีเดียวกัน โดยให้เรียกโจทก์เรียงตามลำดับสำนวนว่า โจทก์ที่ 1 ถึงที่ 8

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ทั้งแปดฟ้องขอให้จำเลยชำระค่าจ้างและเงินอื่น ๆ แก่โจทก์ทั้งแปด ศาลแรงงานกลางพิพากษาให้จำเลยจ่ายค่าจ้างและเงินอื่น ๆ พร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ทั้งแปด แต่จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ที่ 2 และที่ 4 ถึงที่ 8 ขอมหาบังคับคดีและขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดสิทธิเรียกร้องเงินภาษีมูลค่าเพิ่มที่จำเลยมีสิทธิได้รับคืนจากผู้ร้องจำนวน 175,010.96 บาท ผู้ร้องส่งเงินตามหนังสือแจ้งอายัดสิทธิเรียกร้องดังกล่าวให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับแล้วเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2563 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้มีการสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องเฉลี่ยทรัพย์ในเงินดังกล่าว โจทก์ที่ 2 ยื่นคำคัดค้านขอให้ยก

คำร้อง ศาลแรงงานกลางมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องเฉลี่ยทรัพย์สินในเงินภาษีมูลค่าเพิ่มได้ตามคำร้อง โจทก์ที่ 2 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษแผนกคดีแรงงานพิพากษายกคำสั่งของ ศาลแรงงานกลางที่ไม่งดการบังคับคดีและที่อนุญาตให้ผู้ร้องเฉลี่ยทรัพย์สินในเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาของศาลแรงงานกลางนับแต่อ่านคำสั่งดังกล่าว แล้วให้งดการบังคับ คดีไว้ จนกว่าจะมีเหตุให้ดำเนินการต่อไปได้ตามกฎหมาย โดยให้คู่ความแถลงขอยกคดีขึ้นพิจารณา ใหม่เมื่อถึงวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน หรือวันที่ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตาม แผน หรือวันที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องขอ หรือจำหน่ายคดี หรือยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ หรือ ยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ หรือพิทักษ์ทรัพย์สินของลูกหนี้เด็ดขาด ผู้ร้องฎีกา โดยได้รับอนุญาตจาก ศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงยุติโดยไม่มีคู่ความโต้แย้งกันว่า จำเลยเป็น นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ประกอบกิจการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยาน เสีย ภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร มาตรา 80/1 จำเลยมีสิทธิได้รับคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 175,010.96 บาท วันที่ 14 มกราคม 2563 เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือแจ้งอายัดสิทธิเรียกร้องในเงินภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวแก่ผู้ร้อง วันที่ 18 พฤษภาคม 2563 ผู้ร้องนำส่งเงินตามหนังสือแจ้งอายัดสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นเช็ค ซึ่ง เจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเงินตามเช็คดังกล่าวในวันที่ 21 พฤษภาคม 2563 วันที่ 4 มิถุนายน 2563 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินเป็นคดีนี้ ศาลแรงงานกลางฟังข้อเท็จจริงและวินิจฉัยว่า จำเลย เป็นหนี้ภาษีอากรและเงินเพิ่มค้างชำระต่อผู้ร้องเป็นเงิน 192,200,103.90 บาท โดยผู้ร้องได้นำส่ง หนังสือแจ้งการประเมินภาษีอากรไปยังภูมิลำเนาจำเลย โดยมีนางสาวนิภาภรณ์ พนักงานของ จำเลย ตำแหน่งผู้จัดการแผนกบัญชีและภาษีอากร รับไว้โดยชอบ จำเลยมีทรัพย์สินเพียงพอ สิทธิเรียกร้องในบัญชีเงินฝากธนาคาร รถยนต์ 14 คัน และจำเลยขอคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มของ จำเลยจากผู้ร้องเป็นเงิน 70,000,000 บาทเศษ ซึ่งไม่อาจนับเป็นทรัพย์สินของจำเลย รวมทั้งผู้ร้อง มีสิทธิหักกลบลบหนี้ จำเลยไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะนำมาชำระหนี้แก่ผู้ร้องได้โดยสิ้นเชิง ถือว่าผู้ ร้องไม่สามารถเอาชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่นของจำเลยได้ การแก้ไขวันที่ในใบแต่งทนายความของ ผู้ร้องเป็นการแก้ไขให้ตรงกับวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินต่อศาลแรงงานกลาง เป็นการแก้ไข ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงในวันยื่นคำร้อง เป็นการแต่งตั้งทนายความให้ดำเนินคดีโดยชอบแล้ว ไม่ทำให้การแต่งตั้งทนายความเสียไป ผู้ร้องจึงมีสิทธิขอเฉลี่ยทรัพย์สิน ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ วินิจฉัยว่า เมื่อศาลล้มละลายกลางรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของจำเลยไว้ โดยไม่ปรากฏว่า ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น จึงต้องด้วยกรณีที่ศาลแรงงานกลางซึ่งเป็นศาลที่พิจารณา คดีแพ่งต้องงดการบังคับคดีไว้ตามมาตรา 90/12 (5) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 การที่ศาลแรงงานกลางหยิบยกมาตรา 110 วรรคสอง ของกฎหมายดังกล่าว ซึ่งเป็นบทบัญญัติใน หมวด 4 ส่วนที่ 3 ว่าด้วยผลของการล้มละลายเกี่ยวกับกิจการที่ได้กระทำไปแล้วขึ้นประกอบ การวินิจฉัยว่า การบังคับคดีสำเร็จบริบูรณ์แล้ว ไม่มีเหตุให้งดการบังคับคดี แล้วดำเนินการไต่สวน คำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินของผู้ร้องจนมีคำสั่งมานั้น เป็นกระบวนการพิจารณาที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติ ของกฎหมายและคดีไม่จำต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ข้ออื่นของโจทก์ที่ 2 อีกต่อไป มีปัญหาต้องวินิจฉัย ตามฎีกาของผู้ร้องว่า การที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษพิพากษายกคำสั่งของศาลแรงงานกลางที่ ไม่งดการบังคับคดีและอนุญาตให้ผู้ร้องเฉลี่ยทรัพย์สินในเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม แล้วให้งดการบังคับคดี ไว้จนกว่าจะมีเหตุให้ดำเนินการต่อไปได้ตามกฎหมายนั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อ กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483

มิได้บัญญัตินิยามความหมายของคำว่า "การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์" ไว้เป็นการเฉพาะ การตีความความหมายของคำดังกล่าวตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 90/12 (5) ที่บัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้ศาลไม่จำเป็นต้องงดการบังคับคดีไว้ในกรณีที่การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่จะพนักงานบังคับคดีจะได้ทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการนั้น คงต้องพิจารณาเทียบเคียงกับกรณีกิจการที่ได้กระทำไปแล้วหากมีกรณีที่ลูกหนี้ล้มละลาย เนื่องจากผลของการล้มละลายหรือการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นี้ย่อมไม่อาจกระทบกระเทือนต่อกิจการที่ได้กระทำไปจนเสร็จสิ้นก่อนแล้วเช่นเดียวกัน การที่มาตรา 110 วรรคสอง ซึ่งเป็นกรณีของผลของการล้มละลายเกี่ยวกับกิจการที่ได้กระทำไปแล้ว ได้ให้ความหมายของคำว่า การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้อื่นยื่นคำขอเฉลี่ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 326 วรรคห้า ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การขอเฉลี่ยทรัพย์ ในกรณีอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยกำหนดระยะเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้อื่นยื่นคำร้องขอเฉลี่ยเสียก่อนสิ้นระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันชำระหนี้ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเงินตามเช็คที่ผู้ร้องนำส่งตามหนังสือแจ้งอายัดในวันที่ 21 พฤษภาคม 2563 กำหนดเวลาที่อนุญาตให้เจ้าหนี้อื่นยื่นคำขอเฉลี่ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งดังกล่าวคือภายในวันที่ 5 มิถุนายน 2563 การที่จำเลยยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางในวันที่ 24 กรกฎาคม 2563 ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากพ้นกำหนดระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันชำระหนี้ ถือว่าการบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนที่จะพนักงานบังคับคดีจะทราบว่าได้มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ศาลแรงงานกลางไม่จำเป็นต้องงดการบังคับคดีไว้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12 (5) ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษายกคำสั่งของศาลแรงงานกลาง โดยเห็นว่าศาลแรงงานกลางไม่งดการบังคับคดีไว้เพราะเห็นว่าการบังคับคดีสำเร็จบริบูรณ์แล้วมีคำสั่งให้ผู้ร้องเฉลี่ยทรัพย์ได้ตามคำร้อง เป็นกระบวนการพิจารณาที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายมานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของผู้ร้องฟังขึ้น ส่วนที่ผู้ร้องฎีกาขอให้บังคับตามคำสั่งของศาลแรงงานกลางนั้น คดีนี้โจทก์ที่ 2 อุทธรณ์คำสั่งศาลแรงงานกลาง ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเห็นว่าศาลแรงงานกลางดำเนินกระบวนการพิจารณาฝ่าฝืนต่อกฎหมาย จึงไม่ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ข้ออื่นของโจทก์ที่ 2 แต่เมื่อศาลฎีกาเห็นว่าการดำเนินกระบวนการพิจารณาดังกล่าวของศาลแรงงานกลางชอบแล้วดังที่วินิจฉัยไว้ข้างต้นแล้ว จึงต้องพิจารณาตามอุทธรณ์ข้ออื่นของโจทก์ที่ 2 ต่อไป เมื่อข้อเท็จจริงที่ศาลแรงงานกลางฟังมาเพียงพอที่ศาลฎีกาจะวินิจฉัยในปัญหาตามอุทธรณ์ข้ออื่นของโจทก์ที่ 2 ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษยังไม่ได้วินิจฉัย ดังนี้เพื่อความรวดเร็วสมดังเจตนารมณ์ของการพิจารณาคดีแรงงาน ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวไปเสียทีเดียว โดยไม่ต้องย้อนสำนวนให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิจารณาพิพากษาใหม่ โดยในส่วนที่โจทก์ที่ 2 อุทธรณ์ว่า หนังสืออากรค่าจ้างที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมีจำนวนเกินหนี้ที่เป็นจริง ผู้ร้องไม่มีหลักฐานมูลหนี้ที่แท้จริงกับจำเลยมายืนยันว่าจำเลยผูกพันเป็นหนี้ตามเช็คที่จำเลยส่งจ่ายเพื่อชำระค่าภาษีให้แก่ผู้ร้องจริงหรือไม่ ผู้ร้องไม่มีหลักฐานว่า นางสาวนิภาภรณ์ เป็นผู้รับหนังสือเตือนให้จำเลยชำระหนี้ภาษีอากรค่าจ้างจริง นางสาวนิภาภรณ์ไม่มีฐานะเป็นลูกจ้างของจำเลยในวันที่ผู้ร้องอ้างว่าได้นำส่งหนังสือเตือนดังกล่าว จำเลยยังมีทรัพย์สินอื่นซึ่งเป็นสิทธิในการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนกันยายน 2560 ถึงเดือนเมษายน 2562 รวมเป็นเงิน 74,680,632.09 บาท ให้ผู้ร้องเอาชำระหนี้ได้เพียงพอต่อจำนวนหนี้ที่มีกับผู้ร้อง และใบแต่งตั้งนายความของผู้ร้องมีการแก้ไขด้วยน้ำยาลบคำผิด

โดยไม่ได้มีการลงชื่อรับรองการแก้ไข จึงต้องถือว่าวันที่ลงใบแต่งตั้งนายความแต่เดิมคือวันที่ 24 มิถุนายน 2563 ผู้ร้องจึงไม่ได้ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินภายใน 15 วัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 326 ผู้ร้องไม่มีสิทธิในการเข้าเฉลี่ยทรัพย์สินตามคำร้อง นั้น ล้วนแต่เป็นการโต้แย้งดุลพินิจการรับฟังพยานหลักฐานของศาลแรงงานกลางที่รับฟังมาว่า จำเลยเป็นหนี้ภาษีอากรและเงินเพิ่มค้างชำระต่อผู้ร้องเป็นเงิน 192,200,103.90 บาท ผู้ร้องได้นำส่งหนังสือแจ้งการประเมินภาษีอากรไปยังภูมิลำเนาจำเลย โดยมีนางสาวนิภาภรณ์ พนักงานของจำเลย ตำแหน่งผู้จัดการแผนกบัญชีและภาษีอากร รับไว้โดยชอบ จำเลยไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะนำมาชำระหนี้แก่ผู้ร้องได้โดยสิ้นเชิง ถือว่าผู้ร้องไม่สามารถเอาชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่นของจำเลยได้ และการแก้ไขใบแต่งตั้งนายความของผู้ร้องให้ตรงกับวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินต่อศาลแรงงานกลาง เป็นการแก้ไขให้ถูกต้องตามความเป็นจริงในวันยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สินของผู้ร้อง อุทธรณ์ของโจทก์ที่ 2 ดังกล่าว จึงเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง ดังนี้ เมื่อศาลแรงงานกลางฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะนำมาชำระหนี้แก่ผู้ร้องได้โดยสิ้นเชิง ถือได้ว่าผู้ร้องไม่สามารถเอาชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่นของจำเลยได้ ผู้ร้องจึงมีสิทธิขอเฉลี่ยทรัพย์สิน ที่ศาลแรงงานกลางมีคำสั่งให้ผู้ร้องเข้าเฉลี่ยทรัพย์สินในเงินค้ำประกันมูลค่าเพิ่มได้ตามคำร้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 326 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 มาตรา 31 จึงชอบแล้ว พิพากษากลับให้บังคับคดีตามคำสั่งศาลแรงงานกลาง

องค์คณะ

สมจิตร ทองศรี · กิตติพงษ์ ศิริโรจน์ · จักรชัย เยพิทักษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3327/2566>